

Rolnummer 4940
Arrest nr. 74/2011 van 18 mei 2011

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag betreffende artikel 114 van de wet van 22 mei 2003 houdende organisatie van de begroting en van de comptabiliteit van de federale Staat, gesteld door de Vrederechter van het kanton Maasmechelen.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters M. Bossuyt en R. Henneuse, en de rechters E. De Groot, L. Lavrysen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke, J. Spreutels, T. Merckx-Van Goey en F. Daoût, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter M. Bossuyt,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging*

Bij vonnis van 21 mei 2010 in zake de gemeente Maasmechelen tegen V.B., waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 28 mei 2010, heeft de Vrederechter van het kanton Maasmechelen de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 114 van de wet van 22 mei 2003 houdende de organisatie van de begroting en van de comptabiliteit van de Federale Staat (*B.S.* 3 juli 2003) de artikelen 10 en 11 van de gecoördineerde Grondwet doordat de bepaling erin voorziet dat inzake wedden, voorschotten daarop en vergoedingen of uitkeringen, die een toebehoren van de wedden vormen of ermee gelijkstaan, de door de Staat ten onrechte uitbetaalde sommen voorgoed vervallen zijn aan hen die ze hebben ontvangen, als de terugbetaling daarvan niet gevraagd werd binnen een termijn van vijf jaar te rekenen van de eerste januari van het jaar van de betaling bij een ter post aangetekende brief met vermelding van het totale bedrag van de teruggevorderde som met per jaar, de opgave van de ten onrechte uitgevoerde betalingen, de bepalingen in strijd waarmee de betalingen zijn gedaan, terwijl de voorgescreven verjaring niet van toepassing is op bedragen van dezelfde aard die betaald worden door de Gemeente ? ».

Memories en memories van antwoord zijn ingediend door :

- de gemeente Maasmechelen, vertegenwoordigd door het college van burgemeester en schepenen;
- V.B.;
- de Ministerraad.

Op de openbare terechtzitting van 2 februari 2011 :

- zijn verschenen :
 - . Mr. N. De Clercq, advocaat bij de balie te Brugge, voor de gemeente Maasmechelen;
 - . Mr. I. Exelmans, advocaat bij de balie te Leuven, voor V.B.;
 - . Mr. J. Roets *loco* Mr. D. D'Hooghe en Mr. B. Kohl, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;
- hebben de rechters-verslaggevers E. Derycke en F. Daoût verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschied

De gemeente Maasmechelen heeft aan V.B., personeelslid van de lokale politie, een volgens haar onverschuldigde betaling gedaan van 165,31 euro in hoofdsom. De gemeente dagvaardde V.B. tot terugbetaling van dat bedrag, vermeerderd met de intresten. V.B. werpt op dat de vordering van de gemeente is verjaard.

Ingaand op het verzoek van V.B. stelt de verwijzende rechter de voormelde prejudiciële vraag.

III. In rechte

- A -

Ten aanzien van de inwerkingtreding van de in het geding zijnde bepaling

A.1. Volgens V.B. is de wet van 22 mei 2003 houdende organisatie van de begroting en van de comptabiliteit van de federale Staat op 1 januari 2009 in werking getreden. Artikel 2 van de wet van 21 december 2007 houdende diverse bepalingen (I) heeft artikel 133 van de voormelde wet van 22 mei 2003 in die zin vervangen.

A.2. De gemeente Maasmechelen is van oordeel dat het in het geding zijnde artikel 114 van de wet van 22 mei 2003 pas op 1 januari 2012 in werking treedt. Artikel 2 van de programmawet van 22 december 2008 heeft artikel 133 van de voormelde wet van 22 mei 2003 in die zin vervangen.

De bepaling die thans van toepassing is inzake de verjaring van wedden die door de Staat ten onrechte werden betaald, is niet de in het geding zijnde bepaling, maar artikel 7 van de wet van 6 februari 1970 betreffende de verjaring van schuldvorderingen ten laste of ten voordele van de Staat en de provinciën, dat artikel 106 van de gecoördineerde wetten op de Rijkscomptabiliteit vormt.

Bijgevolg gaat V.B. volgens de gemeente Maasmechelen ten onrechte ervan uit dat te dezen de in het geding zijnde bepaling van toepassing is.

A.3. De Ministerraad verwijst naar artikel 133 van de wet van 22 mei 2003, zoals vervangen bij artikel 2 van de programmawet van 22 december 2008, volgens hetwelk de wet van 22 mei 2003 op 1 januari 2012 in werking treedt. Hij verwijst evenwel naar artikel 134 van de wet van 22 mei 2003, ingevoegd bij artikel 3 van de programmawet van 22 december 2008 en vervangen bij artikel 22 van de programmawet van 23 december 2009. Overeenkomstig dat artikel 134, wordt in afwijking van artikel 133, voor een aantal bepalingen van de wet van 22 mei 2003 in andere data van inwerkingtreding voorzien – 1 januari 2009 en 1 januari 2010 - wat een aantal opgesomde federale overheidsdiensten betreft. Het laatste lid van artikel 134 bepaalt dat hoofdstuk I - « De verjaring van schuldvorderingen » van titel V - « Diverse bepalingen » in werking treedt « op 1 januari 2010 voor wat betreft de andere federale en programmatorische overheidsdiensten van het algemeen bestuur ».

Ten gronde

A.4. V.B. wijst erop dat de vordering tot terugbetaling van de gemeente betrekking heeft op zogenaamd onterecht betaalde wedden en vergoedingen. In beginsel is de gemeenrechtelijke verjaringstermijn van toepassing. Overeenkomstig artikel 2262bis van het Burgerlijk Wetboek bedraagt die termijn tien jaar. De verjaring van een schuldvordering ten voordele van de Staat bedraagt slechts vijf jaar.

V.B. verwijst naar artikel 7, §§ 1 en 2, van de wet van 6 februari 1970 betreffende de verjaring van schuldvorderingen ten laste of ten voordele van de Staat en de provinciën, die niet op de gemeenten van toepassing is. Die wet is opgeheven bij artikel 128 van de wet van 22 mei 2003 houdende organisatie van de begroting en van de comptabiliteit van de federale Staat. Overeenkomstig artikel 113 van de wet van 22 mei 2003 zijn de verjaringsregels van het gemeen recht van toepassing op de in artikel 2 van die wet bedoelde diensten « onverminderd de bepalingen van artikel 114 ». Dat artikel 114 bepaalt dat, inzake onder meer salarissen en vergoedingen, ten onrechte uitbetaalde sommen voorgoed vervallen zijn aan hen die ze hebben

ontvangen, als de terugbetaling daarvan niet is gevraagd binnen een termijn van vijf jaar, te rekenen van de eerste januari van het jaar van de betaling.

Uit die bepalingen volgt dat de terugvordering van bedragen die een gemeenteambtenaar ten onrechte heeft ontvangen na tien jaar verjaart, terwijl de terugvordering van bedragen die een ambtenaar van de Staat, van een gemeenschap, van een gewest of van een provincie ten onrechte heeft ontvangen, na vijf jaar verjaart. Dat verschil in behandeling is volgens V.B. niet redelijk te verantwoorden. Bijgevolg schendt het in het geding zijnde artikel 114 van de wet van 22 mei 2003, dat artikel 7 van de wet van 6 februari 1970 vervangt, het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie doordat het niet van toepassing is op de verjaring van schuldvorderingen tot terugbetaling van wedden die door de gemeenten ten onrechte werden betaald.

In zijn arrest nr. 35/2002 van 13 februari 2002 heeft het Hof over een soortgelijk verschil in behandeling reeds uitspraak gedaan. Het oordeelde dat artikel 7, § 1, van de wet van 6 februari 1970 - inmiddels opgeheven en vervangen door het in het geding zijnde artikel 114 - de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt doordat het niet van toepassing is op de verjaring van schuldvorderingen tot terugbetaling van wedden die door de gemeenten ten onrechte werden betaald.

Volgens V.B. kan niet dienstig naar het arrest nr. 75/97 van 17 december 1997 worden verwezen, vermits in dat arrest enkel de situatie van de Staat met die van een particulier wordt vergeleken, terwijl te dezen een verschil in behandeling tussen een gemeenteambtenaar en een ambtenaar van de federale Staat aan de orde is.

A.5. De gemeente Maasmechelen verwijst naar het arrest nr. 75/97. In dat arrest oordeelde het Hof dat, door te bepalen dat de verjaring van de vorderingen tot terugbetaling van de in artikel 7 van de wet van 6 februari 1970 bedoelde sommen, vijf jaar bedraagt (§ 1), maar dat die termijn op dertig jaar wordt gebracht zodra de Staat een vraag tot terugbetaling bij een ter post aangetekend schrijven heeft verstuurd (§ 2, tweede lid), de wetgever op die vorderingen de termijn heeft toegepast die op algemene wijze van toepassing is inzake de terugvordering van het niet-verschuldigde. De toepassing van het in het geding zijnde artikel 114 van de wet van 22 mei 2003, dat pas op 1 januari 2012 in werking treedt, zal tot gevolg hebben dat opnieuw wordt aangesloten bij de nieuwe, gewijzigde verjaringstermijn voor de terugvordering van het niet-verschuldigde. Na een vraag tot terugbetaling binnen vijf jaar, volgt een terugvorderingsmogelijkheid gedurende tien jaar. Die termijn van tien jaar is dezelfde als de thans geldende gemeenrechtelijke verjaringstermijn. Bijgevolg heeft de wetgever in het in het geding zijnde artikel 114 op die vorderingen de termijn toegepast die op algemene wijze op de terugvordering van het niet-verschuldigde van toepassing is.

Weliswaar heeft het Hof in zijn arrest nr. 35/2002 artikel 7, § 1, van de wet van 6 februari 1970 strijdig bevonden met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, doordat het niet van toepassing is op de verjaring van schuldvorderingen tot terugbetaling van wedden die door de gemeenten ten onrechte werden betaald. Dat arrest is thans achterhaald, vermits daarin een verjaringstermijn van dertig jaar werd vergeleken met een verjaringstermijn van vijf jaar, terwijl thans de gemeenrechtelijke verjaringstermijn tien jaar bedraagt. Bovendien heeft het Hof zich in dat arrest enkel over paragraaf 1 van artikel 7 van de wet van 6 februari 1970 uitgesproken, en niet over paragraaf 2 ervan. Uit de lezing in samenhang van die beide paragrafen volgt dat te dezen opnieuw moet worden aangeknoopt met de zienswijze van het arrest nr. 75/97.

De gemeente Maasmechelen wijst erop dat het Hof herhaaldelijk heeft geoordeeld dat de Staat « een debiteur van gans bijzondere aard » is, dat de Staat zijn rekeningen binnen een redelijke termijn moet kunnen afsluiten en met een bestuursapparaat werkt dat log en ingewikkeld is. Als bestuursniveau is de gemeente fundamenteel verschillend, zowel wat haar financiën als wat haar ambtenarenbestand betreft. Daaruit volgt dat de redenen die een verjaringstermijn van vijf jaar op het niveau van de Staat verantwoorden, niet in dezelfde mate voorhanden zijn op het gemeentelijke niveau.

A.6. Volgens de Ministerraad zou de beweerde schending van het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie tot gevolg kunnen hebben dat de vordering van de gemeente pas na tien jaar verjaart, terwijl de vordering van de Staat reeds na vijf jaar verjaart.

In zijn arrest nr. 35/2002 oordeelde het Hof dat artikel 7, § 1, van de wet van 6 februari 1970, dat artikel 106, § 1, van de gecoördineerde wetten op de Rijkscomptabiliteit vormt, strijdig is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat het niet van toepassing is op de verjaring van schuldvorderingen tot terugbetaling van wedden die door de gemeenten ten onrechte werden betaald. Dat besluit kan niet zonder meer naar de thans voorliggende prejudiciële vraag over artikel 114 van de wet van 22 mei 2003 worden doorgetrokken.

Allereerst was in dat arrest een verschil aan de orde tussen de verjaringstermijn van vijf jaar voor de vorderingen van de Staat en dertig jaar voor de vorderingen van de gemeente. Sinds de inwerkingtreding van het nieuwe artikel 2262bis van het Burgerlijk Wetboek bedraagt de gemeenrechtelijke verjaringstermijn voor de vorderingen van de gemeente tot terugbetaling van de onterecht betaalde sommen slechts tien jaar. De huidige gemeenrechtelijke termijn voor vorderingen van de gemeente verschilt bijgevolg niet buitenmatig van de bijzondere verjaringstermijn voor de vorderingen van de Staat, zodat van een onevenredig verschil in behandeling geen sprake is.

Bovendien is sinds het arrest nr. 35/2002 het gemeenterecht door het gemeentedecreet grondig hervormd. Ook het financiële instrumentarium van de gemeenten werd grondig vernieuwd. De bijzondere verjaring van vorderingen van de Staat is een van het gemeen recht afwijkende regeling die steunt op de eigen kenmerken van het overheidsapparaat. Het Hof heeft, zij het met betrekking tot aansprakelijkheidsvorderingen gericht tegen de Staat respectievelijk de gemeenten, geoordeeld dat het feit dat andere overheden, inzonderheid gemeenten, zich niet kunnen beroepen op de bijzondere verjaringsregeling waarin de gecoördineerde wetten op de Rijkscomptabiliteit voorziet, niet inhoudt dat daardoor de artikelen 10 en 11 van de Grondwet worden geschonden (arresten nrs. 1/2004, 165/2004 en 106/2006). Bijgevolg dient in beginsel het gemeen recht te worden toegepast. Uitzonderingen zijn in voorkomend geval toegestaan, maar er bestaat geen verplichting om dergelijke uitzonderingen op het gemeen recht te veralgemenen. Nu het gemeentedecreet een modern en efficiënt financieel beleid nastreeft en daardoor de gemeenten nader bij de aan het gemeen recht onderworpen particulieren brengt, lijkt het volgens de Ministerraad des te minder noodzakelijk om de gemeenten aan een van het gemeen recht afwijkende regeling te onderwerpen.

Ten slotte wordt het in het geding zijnde verschil in behandeling volgens de Ministerraad verantwoord door de regeling van de verlenging en de stuiting van de verjaring. Ingevolge artikel 7, § 2, van de wet van 6 februari 1970 wordt de termijn waarbinnen de Staat de terugbetaling van onterecht betaalde sommen kan vorderen, verlengd indien de Staat tijdig en louter bij aangetekende brief de terugbetaling heeft gevraagd. Krachtens artikel 2244 van het Burgerlijk Wetboek wordt de verjaring door de schuldeiser daarentegen slechts gestuit door een dagvaarding voor het gerecht, een bevel tot betaling, een beslag, aan of ten aanzien van de schuldenaar. De verjaring van vorderingen van de Staat tot terugbetaling van onterecht betaalde wedden is aldus wel aan een kortere verjaringstermijn onderworpen, maar die kan gemakkelijk worden verlengd. De verjaring van de vorderingen van de gemeente tot terugbetaling van onterecht betaalde wedden is dan wel aan de langere gemeenrechtelijke verjaringstermijn onderworpen, maar kan niet op een even niet-formalistische wijze worden verlengd of gestuit.

- B -

B.1.1. Artikel 114 van de wet van 22 mei 2003 houdende organisatie van de begroting en van de comptabiliteit van de federale Staat bepaalt :

« § 1. Inzake salarissen, voorschotten daarop en vergoedingen, toelagen of uitkeringen, die een toebehoren van de salarissen vormen of ermee gelijkstaan, zijn de door de in artikel 2 bedoelde diensten ten onrechte uitbetaalde sommen voorgoed vervallen aan hen die ze hebben ontvangen, als de terugbetaling daarvan niet is gevraagd binnen een termijn van vijf jaar te rekenen van de eerste januari van het jaar van de betaling.

§ 2. Om geldig te zijn moet deze vraag tot terugbetaling ter kennis van de schuldenaar worden gebracht bij een ter post aangetekende brief met vermelding van :

1° het totale bedrag van de teruggevraagde som met, per jaar, de opgave van de ten onrechte uitgevoerde betalingen;

2° de bepalingen in strijd waarmede de betalingen zijn gedaan.

Te rekenen vanaf de afgifte van de aangetekende brief aan de post kan het onverschuldigde bedrag worden teruggevorderd gedurende tien jaar.

§ 3. De in § 1 vastgestelde termijn wordt verlengd tot tien jaar wanneer de onverschuldigde sommen zijn verkregen door bedrieglijke handelingen of door valse of bewust onvolledige verklaringen ».

B.1.2. Artikel 2 van de voormelde wet van 22 mei 2003 bepaalt :

« Voor de toepassing van deze wet wordt onder ‘ diensten ’ verstaan de administraties, instellingen en ondernemingen van de federale Staat, behorende tot een van de volgende categorieën :

1° het algemeen bestuur, dat alle federale overheidsdiensten hergroepeert;

2° de administraties met beheersautonomie maar zonder rechtspersoonlijkheid, ‘ administratieve diensten met boekhoudkundige autonomie ’ genaamd;

3° de overheidsinstellingen met rechtspersoonlijkheid, ‘ administratieve openbare instellingen ’ genaamd, met uitzondering van de openbare instellingen van sociale zekerheid van de categorie D van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut en van de openbare instellingen van sociale zekerheid bedoeld in het koninklijk besluit van 3 april 1997 houdende maatregelen met het oog op de responsabilisering van de openbare instellingen van sociale zekerheid;

4° de ondernemingen met een handels-, industrieel of financieel karakter, met een vorm van autonomie maar zonder rechtspersoonlijkheid, ‘ staatsbedrijven ’ genaamd ».

B.2. In de parlementaire voorbereiding van de artikelen 113 en 114 van de wet van 22 mei 2003 wordt de volgende toelichting verstrekt :

« Ingevolge de rechtspraak van het Arbitragehof, die in het advies van de Raad van State is geciteerd, stelt de Regering voor inzake verjaring in principe en voor alle overheden van de ‘ Staat ’ het gemeen recht van toepassing te maken behalve voor onterecht uitbetaalde salarissen, vergoedingen, toelagen, en dergelijke. De bron van dergelijke schuldvorderingen is immers zo specifiek voor de overheidssector dat niet naar het gemeen recht kan worden verwezen.

[...]

Artikel 114 betreft een *quasi* letterlijke overname van artikel 106 van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit, met dien verstande dat ook hier de woorden ‘ in artikel 2 opgesomde instellingen ’ worden vervangen door ‘ de in artikel 2 bedoelde diensten ’ » (*Parl. St.*, Kamer, 2001-2002, DOC 50-1870/001, p. 139).

B.3. Vóór de inwerkingtreding van de wet van 10 juni 1998 tot wijziging van sommige bepalingen betreffende de verjaring bedroeg de gemeenrechtelijke verjaringstermijn dertig jaar. Het nieuwe artikel 2262*bis*, § 1, van het Burgerlijk Wetboek, ingevoegd door voormelde wet, bepaalt dat de persoonlijke rechtsvorderingen verjaren door verloop van tien jaar, met uitzondering van de rechtsvorderingen tot vergoeding van schade op grond van buitencontractuele aansprakelijkheid, die verjaren door verloop van vijf jaar vanaf de dag volgend op die waarop de benadeelde kennis heeft gekregen van de schade of van de verzwarende ervan en van de identiteit van de daarvoor aansprakelijke persoon, waarbij die vorderingen in ieder geval verjaren door verloop van twintig jaar vanaf de dag volgend op die waarop het feit waardoor de schade is veroorzaakt, zich heeft voorgedaan. Wanneer de rechtsvordering vóór de inwerkingtreding van de wet van 10 juni 1998 is ontstaan, bepaalt artikel 10 van die wet bij wijze van overgangsmaatregel dat de nieuwe verjaringstermijnen waarin zij voorziet pas lopen vanaf haar inwerkingtreding.

B.4. Aangezien voor de gemeenten in geen bijzondere verjaringstermijn is voorzien wat betreft hun vorderingen tot terugbetaling van ten onrechte uitbetaalde wedden, voorschotten daarop en vergoedingen, toelagen of uitkeringen, die een toebehoren van de wedden vormen of ermee gelijkstaan, verjaren die vorderingen te hunnen aanzien overeenkomstig de gemeenrechtelijke bepalingen na tien jaar, terwijl soortgelijke vorderingen van de Staat overeenkomstig het in het geding zijnde artikel 114, § 1, na vijf jaar verjaren.

B.5. In het arrest nr. 35/2002 van 13 februari 2002 heeft het Hof geoordeeld dat artikel 7, § 1, van de wet van 6 februari 1970 betreffende de verjaring van schuldvorderingen ten laste of ten voordele van de Staat en de provinciën, dat artikel 106, § 1, van de wetten op de Rijkscomptabiliteit, gecoördineerd bij het koninklijk besluit van 17 juli 1991, vormt, - het in het geding zijnde artikel 114, § 1, is in analoge bewoordingen gesteld - de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt doordat het niet van toepassing is op de verjaring van schuldvorderingen tot terugbetaling van wedden die door de gemeenten ten onrechte werden betaald :

« B.1. Artikel 7, § 1, van de wet van 6 februari 1970 betreffende de verjaring van schuldvorderingen ten laste of ten voordele van de Staat en de provinciën vormt thans artikel 106, § 1, van de wetten op de Rijkscomptabiliteit, gecoördineerd bij het koninklijk besluit van 17 juli 1991, dat bepaalt :

‘ Inzake wedden, voorschotten daarop en vergoedingen of uitkeringen, die een toebehoren van de wedden vormen of ermede gelijkstaan, zijn de door de Staat ten onrechte uitbetaalde sommen voorgoed vervallen aan hen die ze hebben ontvangen, als de terugbetaling daarvan niet gevraagd werd binnen een termijn van vijf jaar te rekenen van de eerste januari van het jaar van de betaling.

De in het eerste lid vastgestelde termijn wordt tot dertig jaar opgevoerd, wanneer de onverschuldigde sommen werden verkregen door bedrieglijke handelingen of door valse of welbewust onvolledige verklaringen ’.

Krachtens artikel 71, § 1, van de bijzondere financieringswet van 16 januari 1989 is die bepaling van overeenkomstige toepassing op de gemeenschappen en de gewesten. Aangezien voor de gemeenten daarentegen in geen enkele verjaringstermijn is voorzien, verjaren hun schuldvorderingen na dertig jaar, krachtens artikel 2262 van het Burgerlijk Wetboek.

B.2. Daaruit volgt dat de terugvordering van bedragen die een gemeenteambtenaar ten onrechte heeft ontvangen verjaart na dertig jaar, terwijl de terugvordering van bedragen die ten onrechte zijn ontvangen door een ambtenaar van de Staat, een gemeenschap, een gewest of een provincie, na een periode van vijf jaar verjaart.

B.3. In tegenstelling tot wat de Ministerraad stelt, bevinden de ambtenaren van de Staat of een provincie en de gemeenteambtenaren van wie ten onrechte betaalde wedden teruggevorderd worden zich in vergelijkbare situaties. Alhoewel de comptabiliteit van de gemeenten niet is onderworpen aan de controle van het Rekenhof, heeft dat verschil geen invloed op de situatie van hun ambtenaren.

B.4. Het Hof dient in de huidige zaak niet te onderzoeken of het verantwoord is de tegen de gemeenten gerichte vorderingen te onderwerpen aan een andere verjaringstermijn dan de vorderingen tegen andere overheden. Het dient zich enkel af te vragen of het redelijk verantwoord is de vorderingen van gemeenten tegen hun ambtenaren tot terugbetaling van ten onrechte betaalde wedden aan de dertigjarige verjaring te onderwerpen, terwijl de andere voormelde overheden tegen hun ambtenaren dienen op te treden binnen een termijn van vijf jaar.

B.5. De vijfjarige verjaring die van toepassing is op vorderingen door de Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies tegen hun ambtenaren is weliswaar de tegenhanger van de verjaring van de tegen diezelfde overheden gerichte vorderingen. De toepassing van dezelfde verjaring op de twee vorderingen wordt voor beide vorderingen echter anders verantwoord. Hoewel de verjaring geldig voor de overheden door redenen van gezond beheer van de openbare financiën werd verantwoord, blijkt uit de parlementaire voorbereiding van de wet van 5 maart 1952, waarbij de in het geding zijnde bepaling in de wet van 15 mei 1846 op de Rijkscomptabiliteit werd ingevoerd, dat de verjaring geldig voor hun ambtenaren eveneens werd verantwoord door de bekommernis om de schadelijke gevolgen van de terugvordering van de ten onrechte betaalde maar gewoonlijk te goeder

trouw door de belanghebbenden ontvangen sommen te beperken (*Parl. St.*, Kamer, 1950-1951, nr. 435, pp. 1 en 2).

B.6. Ongetwijfeld is in beide gevallen de voor de schuldvorderingen van de overheid geldende verjaringstermijn dezelfde is als de op haar schulden van toepassing zijnde verjaringstermijn : de ambtenaar van een gemeente kan gedurende dertig jaar optreden tegen de gemeente zoals de gemeente gedurende dertig jaar tegen hem kan optreden. Die gelijklopende termijnen kunnen echter niet het in het geding zijnde verschil in behandeling verantwoorden : de wetgever heeft door het mogelijk te maken dat van een gemeenteamtenaar wedden die hem meestal bij vergissing werden uitbetaald gedurende dertig jaar kunnen worden teruggevorderd, terwijl een ambtenaar van de Staat, van een gemeenschap, van een gewest of van een provincie na vijf jaar aan elke vordering ontsnapt, ten aanzien van de eerstgenoemde een maatregel genomen die niet redelijk is verantwoord.

B.7. De vraag dient bevestigend te worden beantwoord ».

B.6. In dat arrest diende het Hof zich uit te spreken over de vraag of het redelijk verantwoord is de vorderingen van gemeenten tegen hun ambtenaren tot terugbetaling van ten onrechte betaalde wedden aan de dertigjarige verjaring te onderwerpen, terwijl de andere voormelde overheden tegen hun ambtenaren dienen op te treden binnen een termijn van vijf jaar. De voorliggende vraag verschilt van die welke in dat arrest werd beantwoord in zoverre thans een gemeenrechtelijke verjaringstermijn van tien in plaats van dertig jaar aan de orde is.

Dat verschil is evenwel niet van dien aard dat de overwegingen van het arrest nr. 35/2002 niet op de voorliggende zaak kunnen worden toegepast. Immers, hoewel thans de gemeenrechtelijke verjaringstermijn van tien jaar aan de orde is, blijft de vaststelling dat die termijn, wat de vorderingen van de gemeente tot terugbetaling van ten onrechte betaalde wedden aan haar ambtenaren betreft, het dubbele bedraagt van die welke geldt voor vorderingen van de Staat tot terugbetaling van ten onrechte betaalde wedden aan zijn ambtenaren.

De toelichting in de parlementaire voorbereiding volgens welke de bron van de vorderingen van de Staat tot terugbetaling van ten onrechte betaalde wedden zo specifiek is voor de overheidssector dat niet naar het gemeen recht kan worden verwezen, verantwoordt niet dat die afwijkende regeling enkel ten aanzien van ambtenaren van de Staat, en niet ten aanzien van ambtenaren van een gemeente zou gelden.

Dat verschil in behandeling heeft onevenredige gevolgen wat de gemeenteamtensen betreft, aangezien de vordering tot terugbetaling van wedden die hun onterecht zijn betaald,

betrekking heeft op periodiek uitbetaalde geldsommen waarvan het bedrag toeneemt naarmate de tijd verstrijkt, en waarop, indien die sommen dienen te worden terugbetaald, in beginsel de kortere verjaringstermijn vastgelegd in artikel 2277 van het Burgerlijk Wetboek bijgevolg van toepassing zou moeten zijn; de terugvordering van wedden die gedurende lange tijd onterecht zijn betaald, kan immers betrekking hebben op bedragen die, op termijn, een dermate grote schuld zijn geworden dat die de schuldenaar zouden kunnen ruïneren.

Om dezelfde redenen als die welke in het voormelde arrest zijn aangegeven, is het in het geding zijnde verschil in behandeling niet redelijk verantwoord.

B.7. Die discriminatie vindt haar oorsprong evenwel niet in de in het geding zijnde bepaling, maar in de ontstentenis van een wetsbepaling die van toepassing is op de gemeenten en voorziet in een vijfjarige verjaring van de termijn voor de terugvordering van de onterecht betaalde wedden.

B.8. Uit hetgeen voorafgaat, vloeit voort dat het aangeklaagde verschil in behandeling niet is gesitueerd in artikel 114 van de wet van 22 mei 2003 houdende organisatie van de begroting en van de comptabiliteit van de federale Staat, zodat de prejudiciële vraag ontkennend dient te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

- Artikel 114 van de wet van 22 mei 2003 houdende organisatie van de begroting en van de comptabiliteit van de federale Staat schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

- De ontstentenis van een wetsbepaling die voorziet in een vijfjarige verjaring van de vordering tot terugbetaling van wedden die ten onrechte werden betaald door de gemeenten, schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

Aldus uitgesproken in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op de openbare terechtzitting van 18 mei 2011.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

M. Bossuyt